

TROPICKÝ LESNICKÝ DEN

str. 18

**Rozhovor s ředitelem
Romanem Vohradským**
str. 8

**Profil Marcely Hausnerové
z Brd**
str. 30

02
—
ČERVENEC
2022

Slovo má

Pavel Češka / vedoucí lesní výroby



Vážené kolegyně a kolegové,

aktuálně žijeme v poměrně turbulentní době, která přináší málo jistot, ale nutí nás k neustálému zamýšlení se nad dennodenním fungováním ať v osobním nebo pracovním životě. Jednou z jistot, o které se lze opřít je ta, že smrkové dříví z českých lesů je a bude stále žádaným obchodním artiklem a zcela jistě čím dál vzácnějším. V dlouhodobém horizontu vedeme boj o zachování smrkových porostů s probíhající změnou klimatu a aktuálně se, sice velikostí malým, ale o to zákeřnějším nepřítelem, lýkožroutem.

Vždy jsem tvrdil, že jedině, co donutí, v dobrém slova smyslu, konzervativního lesníka ke změně myšlení, jsou peníze, konkrétně jejich nedostatek. To se potvrdilo v letech 2018 - 2020, kdy jsme byli nuceni radikálně redukovat náklady v pěstební činnosti a upravit roky zaběhlé postupy. Velice zjednodušeně řečeno, přírodě blízké hospodaření s minimalizací pasečných hospodářských způsobů, maximálním využíváním přirozené obnovy celého spektra dřevin a důsledná redukce stavů spárkaté zvěře jsou cestou, kterou se chtějí Vojenské lesy ubírat. Zásadním koncepčním nástrojem, díky kterému budou výše uvedené principy u VLS zaváděny je projekt LIFE Adapt Brdy na období 2023 - 2027, který je prvním projektem LIFE v České republice realizovaným na lesních pozemcích. Jak název projektu napovídá, cílem je plošně zavést přírodě blízké způsoby hospodaření, včetně využití principů výběrného hospodářského způsobu ve vhodných lokalitách, a zahájit tak přeměnu převážně stejnověkých monokulturálních porostů na druhově a prostorově strukturované lesy méně ohrožené výkyvy klimatu.

Co se týče kůrovce, skončilo jarní rojení a již lze částečně hodnotit včasnost vyhledávání napadeného stojícího dříví a předpovídat další vývoj. Od počátku rojení, které začalo v průběhu první dekády května, až do konce druhé dekády června byl kůrovec nalezen u nejvíce ohrožených divizí Hořovice a Mimoň shodně v 52 % porostů, kde byla ohniska s kalamitním základem z období 2021/2022. Z pohledu úspěšnosti vyhledávání a včasné asanace, které jsou vedle obranných opatření, druhým pilířem v boji proti kůrovci, se jedná o poměrně velký posun oproti roku 2021, kdy byl podíl 40 % u divize Hořovice a 27 % u divize Mimoň. Statisticky se kůrovec zpracuje v cca 70 % těchto porostů, takže každé procento, kterým se tomuto podílu přiblížíme a kůrovce včas asanujeme, znamená menší objem dříví napadeného ve druhé dceřiné generaci, která bude letos zakládána v první dekádě července. Z pohledu „velkých čísel“ je moje předpověď budoucího vývoje velice mírně optimistická, nicméně zpozorněte vždy, když máte pocit, že kůrovec není a začnete hledat.

Přeji Vám všem příjemně strávené období dovolených,

Lesu zdar,

Obsah

- 3 - Slovo má
- 4 - Foto vydání
- 6 - Krátce
- 8 - Rozhovor s Romanem Vohradským
- 12 - Pruhované krocení smrku na Libavé
- 14 - Strategie VLS proti kalamitě zabrala
- 15 - Síše na Brdech
- 16 - Ekonomicky nejúspěšnější rok v historii
- 18 - Tropický Lesnický den
- 20 - Dřevorubecký šampionát
- 22 - Vojensko-lesnická akce na Libavé
- 24 - Dětský den
- 25 - Olšínská dvanáctka s obvyklým vítězem
- 28 - Želnavským smykem VLS plavily dříví
- 30 - Příběh Marcely Hausnerové z Brd
- 32 - Dražby plemenných býků
- 34 - Z podniku
- 35 - Fotosoutěž

Redakce

Vydává:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
IČ: 00000205
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 220 405 106
Fax: 224 310 921
E-mail: info@vls.cz
Web: www.vls.cz

Redakce:

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.
Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6
Tel.: 777 723 593
Fax: 224 310 921

Šéfredaktor:

Jan Sotona

Předseda redakční rady:

Ing. Pavel Češka Ph.D.

Členové redakční rady:

Ing. Michaela Veselá
Mgr. Jan Kobr

Registrace:

MK ČR E 163 15 pod zn. 14787/2005
ze dne 24. 10. 2005

Foto titulní strana:

Jan Sotona

Uzávěrka příštího čísla:

10. září 2022
Neprodejné, vychází nákladem 800 kusů.

FOTO VYDÁNÍ

Planá zase vítězem

Tým lesnické divize z Horní Plané opět ovládl podnikovou sportovní akci Olšinská dvanáctka, která se letos netradičně odehrála již v červnu. Reportáž s podrobnými výsledky najdete na straně 25.

Foto: Jan Sotona





„VOLŇÁSKY“ NA BĚHEJ LESY

Stejně jako v minulých letech disponuje státní podnik vzhledem k partnerství seriálu Běhej lesy omezeným počtem volných startů pro zaměstnance VLS i na letošní závody.

Komerční ceny startovného se pohybují mezi 550 až 800 Kč (dle množství slev), pro omezený počet zaměstnanců VLS je však díky partnerské participaci státního podniku účast na této akci zdarma. Pokud máte zájem odstartovat do některého ze závodů, kontaktujte nejpozději do úterý daného týdne, v němž se závod běží, pro získání startovního kódu pro on-line rezervaci kolegu Martina Štrougala na e-mailu: martin.strougal@vls.cz.

Aktuální závody: 16. 7. Brdy, 6. 8. Bílá, 27. 8. Jizerská 50 a 10. 9. noční závod na Olšině. Více informací o tratích najdete na www.behejlesy.cz.



NOVÝ ŘEDITEL VLS PŘIŠEL Z MIMOŇ

Ministryně obrany Jana Černochová jmenovala v polovině dubna nového ředitele VLS. Státní podnik vede dosavadní ředitel lesnické divize Mimoň Roman Vohradský, který ve výběrovém řízení od odborné komise získal nejvyšší počet bodů. Ve funkci nahradil Ivo Dohnala, který byl řízením VLS dočasně pověřen poté, co ministryně Černochová odvolala na přelomu roku Petra Král kvůli nevhodné směně pozemků mezi VLS ČR a Lesy ČR.

„Jsem ráda, že výběrová komise vybrala velice zkušeného člověka, který má bohaté zkušenosti nejen s lesnictvím, ale zná i samotný státní podnik Vojenské lesy a statky, orientuje se v dalších servisních činnostech, které tato organizace pro Armádu ČR zajišťuje, a je zárukou jeho dalšího rozvoje,“ uvedla ministryně obrany Jana Černochová.

„Chci podnik udržet v černých číslech, jednou z hlavních priorit pro mne bude zastavení šíření kůrovcové kalamity a obnova zasažených lokalit druhově pestrými porosty, které podobnému kalamitnímu stavu budou odolávat. Chci dále rozvíjet projekty na zadržování vody v krajině i servisní činnosti, které zajišťujeme pro resort obrany,“ nastínil své hlavní cíle Roman Vohradský.

Roman Vohradský pochází z tradiční lesnické rodiny, vystudoval Střední lesnickou školu v Písku, absolvoval Českou zemědělskou univerzitu v Praze a pracoval v minulosti na řadě pozic jak ve Vojenských lesích a statcích ČR, tak i v Lesích ČR a na ministerstvu zemědělství. Od roku 2015 je ředitelem divize VLS ČR Mimoň, s.p.

Rozhovor s Romanem Vohradským najdete v tomto čísle časopisu.



V DIVADLE BYLO PLNO SMÍCHU

Opadnutí covidové vlny umožnilo konečně uspořádat zrušený a následně odložený Společenský večer VLS. Ve čtvrtek 12. května od 19.00 hodin tak nový ředitel Roman Vohradský přivítal nabitě hlediště divadelního sálu Studia Dva na Václavském náměstí.

Divadelní hra LÍBÁNKY NA JADRANU z pera stále populárnějšího scenáristy, spisovatele a režiséra Patrika Hartla nezklamala. V komediálním příběhu o stanování v chorvatském kempu, lásce po padesátce, prázdninovém opalování, šnorchlování a koloběhu života nejen na Jadranu excelovali v hlavních rolích Eva Holubová a Bohumil Klepl a sálem se ozývaly co chvíli salvy smíchu.



PODPOŘTE ZELENOU STŘECHU NA ŘSP

Nová ekologická střecha na dejvické budově ředitelství státního podniku se aktuálně účastní soutěže Zelená střecha roku. Podpořit ji můžete do konce srpna i vy. Aktuálně běží hlasování veřejnosti o nejlepší dílo do 31. 8. 2022.

Pro hlasování je zapotřebí kliknout na odkaz <https://www.zelenastrecharoku.cz/cs/menu/soutezni-dila/>, poté je nutno vybrat projekt VLS a pod textem HLASUJ kliknout na třetí hvězdičku.

Hlasování je možné pouze z osobního počítače nebo mobilního telefonu, který ale není připojen na firemní WIFI. Z jedné IP adresy je možné hlasovat vždy 1x za týden.

Plán pokrýt plochou obří střechu vegetací se dočkal realizace v červenci 2021, nápad vznikl v souvislosti s potřebou obnovit střešní izolaci na této padesát let staré stavbě. Ekologické

řešení snižuje odtok srážkové vody, zlepšuje mikroklima lokality a snižuje také prašnost v okolí. Sedmisetmetrová plocha na střeše ŘSP pokrytá vegetací navíc dokáže zadržet ročně až 3 tuny CO₂ a k tomu 120 kilogramů prachových částic.

Vedle ekologických přínosů celé řešení prodlužuje životnost samotného střešního pláště až na trojnásobek doby a snižuje energetickou náročnost stavby v místnostech ve vrchním patře – v zimě až o čtvrtinu, v létě dokáží uspořit dokonce 75 procent nákladů na klimatizaci. Řešení má v městské zástavbě také protihlukový efekt, vegetace neodráží zvuk. Snižuje také letní teplotu v městské zástavbě a zadržuje přívalové deště.

Na „trávník na střeše“ státní podnik získal podporu z Fondu soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020.



HOŘOVICE PREZENTOVALY TROFEJE

To nejlepší nejen z Brd a nejen z aktuální sezony prezentovali poslední květnový víkend kolegové z lesnické divize Hořovice. A letos si pro chovatelskou přehlídku vybrali i nevyklé místo – akce se místo u rybářské bažty na Padrtích odehrála v areálu krásně zrekonstruované prvorepublikové lesní správy v Obecnici.

K vidění byly trofeje z té aktuální, ale i dvou předchozích loveckých sezon, jejichž prezentaci překazila virová pandemie. Nejsilnější jelení trofej byla ovšem z aktuální sezony z Nouzova a neměla jmenovku lovce. Jeho jméno se totiž snaží ztotožnit svým pátráním policie, protože jelen evropský s bodovou hodnotou 190,50 CIC byl upytlačen.

1,4 MILIONU PRO ŠKOLY

Vojenské lesy a statky věnují 1.390.000 korun školám, které se podílejí na pomoci dětem válečných uprchlíků z napadené Ukrajiny. O daru na konci dubna rozhodlo vedení podniku a souhlas s ním vyslovila také dozorčí rada. Peníze poputují do více než třech desítek školních zařízení v šesti regionech, kde VLS působí.

Dvaatřicet základních škol a víceletých gymnázií z okolí Brd, Doupovských hor a Ralska, ale i ze Šumavy, Plumlovská či z Oderských vrchů

a okolí obdrží dar od státního lesnického podniku, který hospodář ve vojenských újezdech a dalších lokalitách se strategickým významem pro obranu státu. Pomoc je určena na učební pomůcky pro děti válečných uprchlíků z Ukrajiny, ale také na jejich stravování a volnočasové aktivity.

„Děti jsou nevinými oběťmi každé války, v řadách válečných uprchlíků vždy trpí nuceným přesunem ze svého prostředí zasaženého boji daleko nejvíce, proto jsme se rozhodli nasměrovat naši pomoc především na



ně. A zvolili jsme pro podporu školská zařízení, která dobře známe, protože jsou v regionech, kde působíme, dlouhodobě s nimi spolupracujeme, mimo jiné na programech lesní pedagogiky, jež jim poskytujeme,“ vysvětlil ředitel VLS Roman Vohradský.



ROMAN VOHRADSKÝ: U KALAMITY NESMÍME ZTRATIT OSTRAŽITOST

Ministryně obrany Jana Černochová 13. dubna jmenovala nového ředitele Vojenských lesů a statků. Státní podnik tak od dubna vede dosavadní ředitel lesnické divize Mimoň Roman Vohradský. S novým ředitelem VLS jsme si povídali o aktuálních událostech v podniku, jeho vizích, ale i kůrovcové kalamitě či turistickém ruchu.

Čekají podnik pod vaším vedením nějaké velké změny?

Změny samozřejmě budou. Myslím, že mám jasnou představu o rozvoji jednotlivých činností státního podniku, víze jak je rozvíjet. Nepůjde však v drtivé většině o nějaké otočení kormidla o 180 stupňů, ale spíše o rozvoj současného strategického směřování. VLS jsou dobře strategic-

ky fungující společností, která nepotřebuje revoluci, ale evoluci.

Do funkce ředitele Vojenských lesů a statků jste byl jmenován poté, co nové vedení ministerstev obrany a zemědělství nejdříve pozastavila a následně zcela vrátila do původního stavu změnu práva hospodaření mezi Lesy ČR a VLS. Zastavení této

transakce právě provázely personální změny ve vedení obou státních podniků. Jak se s odstupem měsíců na tuto akci díváte?

Celou tu narychlo spuštěnou reorganizaci v hospodaření ve státních lesích se jejím aktérům nikdy nepodařilo transparentně vysvětlit. Původně uváděný důvod, že je to kvůli boji proti kůrovci na severu Čech

lesy recipročně měly získat od Lesů ČR pozemky, které jsou „skrz naskrz civilní“. To znamená, že pro obranu státu a ozbrojené složky neskytají žádný současný, ale ani budoucí strategický význam. Tenhle paradox se současným vedením resortů obrany a zemědělství zjevně nepodařilo nikomu z autorů vysvětlit.

V tisku se objevovaly počátkem roku informace o vaší úloze v procesu směny, kdy jste byl formálně zároveň zaměstnancem Lesů ČR a VLS. Můžete to okomentovat?

Stejně jako jsou Vojenské lesy servisní organizací resortu obrany, Lesy ČR plní úlohu strategického správce státních lesů v gesci zemědělství. Vedení obou resortů nesou zodpovědnost za strategické cíle, kterými pověřil oba státní podniky. V době rozhodnutí o směně jsem byl pověřen řízením divize Mimoň, která se měla v rámci změny práva hospodaření kompletně organizačně za-

členit do struktury Lesů ČR. Pokud vaši nadřízení přijmou rozhodnutí, se kterým se jako manažer státního podniku neztotožňujete, máte podle mého názoru pouze dvě možné volby – odejít, nebo jej splnit tak, aby z hlediska ekonomického fungování, zájmů vašeho týmu i veřejnosti bylo provedeno co nejefektivněji. Pro mne divize Mimoň, včetně skvělého týmu lidí, kteří tam pracují, byla do značné míry srdeční záležitostí. Logicky jsem proto chtěl, aby ta změna proběhla hladce bez zbytečných negativních dopadů pro lidi i správu krajiny. To byla má priorita v kontextu daného rozhodnutí nadřízených resortů. Nic víc a nic míň za tím nebylo – zaměstnancem Lesů ČR jsem, koneckonců, byl jen formálně, bez nároku na plat – abych mohl vstupovat do podnikových struktur, kam bylo třeba integrovat činnost divize Mimoň. Nebudu ale zakrývat, že jsem ve finále rád, že byl celý proces zrušen a tato práce přišla vniveč.



Nemáte obavy, že to může narušit kolegiální vazby mezi lesníky z VLS a Lesy ČR?

Já pevně věřím, že ne, byť někteří naši zaměstnanci i dotčení lidé z Lesů ČR zažili menší personální drama na přelomu roku, jelikož přechod zaměstnanců k nově plánovanému zaměstnavateli, který měl nastat k 1. lednu, byl pozastaven jen několik desítek hodin před tímto momentem. A menší část lidí na směnu reagovala změnou zaměstnání, což nás mrzí. Jsem ale přesvědčen, že si většina dotčených kolegů v obou

státních podnicích zastavení procesu přivítala, protože měla pochybnosti o smysluplnosti tohoto překotného kroku. Jsem tak přesvědčen, že vztahy lidí z obou stran to nijak nenaruší a zůstanou přátelské a kolegiální.

Vojenské lesy a statky v uplynulém roce vytvořily největší zisk v historii podniku. Očekáváte letos obdobný vývoj?

Hospodářský výsledek roku 2021 táhlo vzhůru oživení na trzích, které nastoupilo již v prvním čtvrtletí tohoto roku, od druhého kvartálu až do

konce roku jsme pak již byli svědky strmého růstu realizačních cen prakticky u všech vyráběných sortimentů. Část zisku vygeneroval nárůst dotačních příjmů a lesnické výkony navíc byly podpořeny již stabilně dobrými výsledky v dalších oblastech činnosti státního podniku, především v zemědělství a v segmentu servisních služeb poskytovaných resortu obrany.

V tom je, koneckonců, také hlavní rozdíl mezi VLS a Lesy ČR, pokud se na chvíli vrátím k předchozí debatě. Zatímco kolegové z Hradce dominantně tvoří hospodářské výsledky v lesnickém oboru, VLS jsou mnohem více jakýmsi komplexním hospodářem ve vojenské krajině, který poskytuje servis ozbrojeným složkám. A tento servis se na objemu tržeb v posledních letech podílí stále větším dílem, aktuálně jde o téměř polovinu tržeb. Činnost kolegů z DOS je tak jedním ze strategických pilířů podniku, což bychom měli mít všichni na zřeteli.

Realizační ceny dříví i v letošním roce atakují rekordní hodnoty, zároveň jsme svědky rekordní inflace, s níž se česká společnost potýká, promítne se to do odměňování zaměstnanců?

Určitě počítáme s mimořádnými odměnami s vazbou na výsledky hospodaření. V oblasti vývoje mezd se budeme snažit v rámci hospodaření připravovat zdroje pro předpokládaná opatření. Je však třeba otevřeně říci, že otázka mezd ve VLS zcela jistě bude mít vazbu na širší politiku vlády v této oblasti a bude se tak odvíjet od řešení v celém veřejném sektoru.

VLS nedávno oznámily, že se jim podařilo snížit kůrovcový základ v lesích na polovinu a letos se budou snažit o další významné utlumení kalamity ve svých lesích. Počítáte s tím, že by příští rok mohl být již ve znamení normálního lesnického hospodaření?

Předikovat v tomto směru považuji za ošidné, protože příběh kůrovcové kalamity má celou řadu proměnných okolností, které nikdy nemáte z principu pod kontrolou. Je zkrátka do značné míry nevypočitatelný.

Vojenské lesy a statky v posledních letech v souvislosti s kalamitou od-

vedly obrovský kus práce, způsob, jakým jsme se v loňském roce strategicky připravili na nástup kalamity, především v Brdech a Ralsku, byl nesmírně profesionální a efektivní, a patří za něj všem, kdo se na tom podíleli, velké poděkování. Zlepšení situace se v konsolidovaných celopodnikových číslech projevilo nejen na klesajícím objemu těžeb, ke snížení došlo také u podílu nahodilých těžeb na celkovém objemu zpracování dříví. V kontextu výsledků v posledních sezonách nesmíme ale zapomínat na to, že po celé sérii

VLS jsou dobře strategicky fungující společností, která nepotřebuje revoluci, ale evoluci.

klimaticky a srážkově extrémních let nám vloni přálo počasí, průběh roku byl z hlediska vývoje zdravotního stavu lesa téměř ideální, a my nevíme, co nás čeká letos v létě a příští rok. Důrazně bych proto varoval před usínáním na vavřínech, před tím, abychom ztratili ostražitost. Musíme se připravit na to, že každý rok bude odlišný. Pokud dojde k další kalamitní eskalaci v důsledku počasí, je jasné, že to neovlivníme. Stejně tak musíme přednastavit systém obranných opatření v těch porostech, kde se zatím kalamita neprojevila. Je prostě nezbytné se k tomu stavět tak, abychom si na konci každé sezony mohli sednout a bez pokrytectví si mohli říct do očí, že jsme udělali vše, co bylo v našich silách.

Bude tedy boj s kalamitou v lesnictví i nadále prioritou VLS?

Nepochybně, ty priority jsou dvě, zjednodušeně – obrana a obnova. Vojenské lesy v minulých letech investovaly ohromné prostředky a množství práce do obnovy porostů zničených kalamitou. Výsadba v několika posledních letech opakovaně zlámala všechny historické rekordy v bezmála stoleté historii podniku, dva roky po sobě jsme vysázeli více než 20 milionů sazenic. O tuto investici nesmíme přijít, proto bude ochrana této nové generace porostů společně s výchovnými zásahy v nich

srovnatelně důležitým úkolem, ne-li důležitějším. Po letech obřích těžeb a obří výsadby nás čekají roky mimořádných objemů výchovných zásahů. Bude to mimořádně nákladné a také náročné na odbornost našich lesníků, aby na jejich konci byl les, který dokáže odolávat klimatickým změnám. A který zároveň dokáže plnit všechny své funkce – hospodářské, sociální i rekreační.

Zvýšená aktivita VLS v Ralsku a Brdech v souvislosti s kůrovcovou kalamitou vedla k nárůstu konfliktních situací s veřejností, která tyto lokality využívá k rekreaci. Existuje řešení?

My jsme se po desetiletí pohybovali ve výcvikových lokalitách armády do určité míry v izolovaném světě ve vlastní lesnické sociální bublině. To se s postupem let měnilo a razantní změna přišla v roce 2016, kdy přišla optimalizace vojenských újezdů. Tímto zákonem se změnil poměr – zatímco do roku 2016 jsme měli dvě třetiny spravovaných lokalit mimo dosah veřejnosti, tato legislativní úprava dvě třetiny těchto území otevřela veřejnosti. Nejde jen o Brdy a Ralsko, ale také o další lokality, které byly vyčleněny z dalších stále funkčních vojenských újezdů. Víím, že mezi celou řadou našich lesníků přechází nostalgie po časech, kdy byl vliv civilizace na přírodu v naší péči minimalizován. Stávající společenská poptávka však je taková, že tlak na rekreační využití lokalit se strategickým významem pro obranu státu bude sílit, zvláště tam, kde to výcvikový provoz armády umožňuje. Vrátit zpět je to nereálné, přesto ale budeme naše snahy směřovat k jistému usměrňování turistického ruchu v našich lesích. Lokality, které spravujeme, jsou unikátními ekosystémy, jež jsou vedle dlouhodobé strategické péče VLS výsledkem právě toho, že se jim vyhnul okolní civilizační ruch. Pokud toto přírodní bohatství chceme uchovat, je nezbytné zavést pravidla obdobná těm, která platí ve světových přírodních parcích – systém řízeného turistického ruchu na těchto územích. To je systém, který budeme především v Brdech a v Ralsku prosazovat.

Zmodernizujeme návštěvnické centrum v Ralsku v obci Hradčany, kde chystáme expozici na téma historie Ralska a činnosti armády na tomto

Roman Vohradský

Roman Vohradský pochází z tradiční lesnické rodiny, vyrůstal na lesní správě VLS v Obecnici na Brdech. Vystudoval střední lesnickou školu v Písku a následně absolvoval Českou zemědělskou univerzitu v Praze. Pracoval v minulosti na řadě pozic jak ve Vojenských lesích a statcích ČR, tak i v Lesích ČR a na Ministerstvu zemědělství ČR. Od roku 2015 až do nástupu do čela státního podniku byl ředitelem divize VLS Mimoň.

Roman Vohradský je předsedou rady Lesnického parku Bezděz, který je modelovým projektem vyváženého lesního hospodaření, a také členem správní rady Geoparku Ralsko. Působí jako člen komise státních závěrečných zkoušek Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně a člen Ústřední hodnotitelské komise trofejí CIC.

Je ženatý a má dvě děti.

území. Podobnou vizi mám i na Brdech – na Třech Trubkách a v Obecnici, kde je „íčko“ opravdu návštěvníky, kteří odtud nastupují do chráněné krajinné oblasti, málo využívané. Počítáme s maximálním financováním z fondů EU, z nichž se nám podařilo pokrýt v případě Třech Trubek osmdesát procent nákladů. Turisté se budou navigovat pomocí mobilní aplikace. V ní najdou všechno včetně popisu zajímavých míst, historie, spoustu fotek, videí a takzvaných bodů zájmu. A pravidel, co turisté v těchto unikátních parcích mohou, a naopak mají přísně zakázáno. Ty zákazy ovšem nejsou samoúčelné – vedle ochrany přírodního bohatství jde v řadě případů také o bezpečnost, protože pyrotechnická zátěž v Brdech je opravdu mimořádná s ohledem na to, že to byl nejdéle využívaný vojenský újezd u nás, a stejné nebezpečí stále číhá také na řadě míst v Ralsku. To jsou dva hlavní důvody, se kterými budeme obhajovat názor, že musíme rychle turistický ruch v obou oblastech regulovat a řídit.

Jan Sotona



PRUHOVANÉ KROCENÍ SMRKU NA LIBAVÉ

Nejhůře kalamitou postižená lesnická divize VLS dělá už pár let vše ve velkém. Po masivních těžbách, které tu odstartovaly ještě před klimaticky extrémními roky 2015-2017, se na stovkách hektarů holin rozběhla největší zalesňovací akce v historii podniku. A nyní nastupují výchovné zásahy. Aby kolegové z nejhůře kalamitou postižené lesní správy Potštát snížili náklady na prořezávky, používají ve velkém inovativní metodu s využitím frézy.

Stojíme po třech letech opět na pahorku na lesnickém úseku Bílý kámen. Tehdy to byla čerstvě osazená holina. S rozlohou přes 600 hektarů ta největší v novodobé historii u VLS. Dnes se tu místy pnou mladé porosty do výšky přesahující dva tři metry.

A v části z nich v pravidelných pruzích průseky až za obzor - vždy zhruba metrový pruh porostu oddělený dvoumetrovým průsekem. Připomíná to trochu ovocný sad velkokapacitních agrárních producentů. Až na to, že v řadách dominují jehličnany, konkrétně smrky.

„Nebojíte se, že tady budete mít pruhované lesy?“ ptám se šéfa lesní správy Potštát Jaroslava Kašpara.

„Ne, ono se to časem zatáhne,“ usměje se. „Uvidíte ve starších porostech, zkusíme tenhle systém prořezávek v hustých smrkových porostech už od roku 2004.“

Oderské vrchy - místo, kde se smrk vrací ve velkém

Ještě před pár lety dominovaly náhorní zvlněné planině Oderských vrchů majestátní samrkové lesy, které tu vysadili naši předkové pro potřeby průmyslového boomu na Ostravsku během 19. a začátku 20. století. Smrku se tu vždy dařilo, mimořádné schopnosti přirozené obnovy zdejšího lesa využívali kolegové z Lipníku nad Bečvou k úspěšnému podrost-

nímu způsobu hospodaření. Poté, co převážně smrkové zničila kalamitní vlna, věštila řada pesimistů, že se v měnícím se klimatickém prostředí smrk na Libavou už nikdy nevrátí. Nic nemohlo být vzdálenější pravdě. Tolik diskutovaný jehličnan si hledá svoje místo k životu v okolí pramene Odry všude, kde je to možné. Vyráží mimo jiné i pod odrostlou výsadbou jinak čistě listnatých dřevin. A v nebývalém množství.

„Problém nově vznikajících nárostů smrku je mimo jiné také nebývalé množství zmlazených jedinců. Běžně nám tu vyrazí 80 až 100 tisíc kusů na hektar. To, pokud chceme, aby se porost zdárně vyvíjel a nedošlo k jeho přeštíhnutí, znamená obrovské ná-

roky na výchovné zásahy při běžně používaných metodách,“ vysvětluje Jaroslav Kašpar.

Masivní kalamitní ztráty s masivní následnou obnovou na tisíce hektarech navíc znamenají, že objem plánovaných výchovných zásahů je zde úplně někde jinde než na lesních správách s normální strukturou porostů. Lesní hospodářské plány na Potštátu počítají v průměru s ročním objemem prořezávek na 160 hektarech v nejbližších deseti letech.



O peníze jde až v první řadě

Traktor s podnikovým logem na dveřích a zavěšenou frézou se noří do porostu, v němž není skoro ani vidět. Pomalu se sune kupředu a za ním vzniká pruh s frézou rozdrčenou štěpkou z mladých stromků. Vyfrézovaný pruh má šířku 2,3 metru, mezi nimi pak zůstává pás porostu o šířce 1-1,5 metru.

„Používáme to v porostech do výšky porostu do tří metrů. Ve vyšším lese už dochází k častým poruchám traktoru. Tuto metodu nejde nasadit také v příkrém svahu nebo na silně podmáčeném stanovišti,“ komentuje „pruhovaný“ výchovný zásah vedoucí potštátské lesní správy.

S výchovnými zásahy v nových porostech na Libavé začínali ve velkém v roce 2020, kdy takto provedli prořezávky na 35 hektarech porostů. Letos jen na lesní správě Potštát plánují provést zásah na deseti hektarech.

Jak říká správce Kašpar, pokud by na práci nasadil ráno dřevorubce s motorovou pilou, stihne zde do konce směny výchovný zásah na ploše jedné desetin hektaru. Traktor s frézou zvládne až pětinasobek. Jistě, provozní náklady jsou vyšší. I tak ale její nasazení vyjde na 16 tisíc korun na hektar, kdežto lesní dělník s motorovkou by přišel na 20-25 tisíc.

Navíc nasazení frézy podle Kašpara redukuje počet výchovných zásahů v prvním desetiletí u každého po-



klady na výchovu porostů o dvacet tisíc korun na hektar,“ vypočítává Jaroslav Kašpar. O peníze jde, zkrátka, v první řadě, zvláště když úspory jdou do milionů korun při stovkách hektarů, se kterými musejí na Libavé každoročně počítat.

„S frézou navíc můžete provádět zásahy i v letních měsících, protože vyřezanou dřevní hmotu nadrtí tak, že ji k množení nevyužije kůrvec. K tomu se zvýší přístupnost porostu alepší proudění vzduchu v něm. Díky vyfrézovaným pruhům dochází také ke zlepšení vodní bilance v lokalitě, protože se více vody dostane do země. Okraje pásů s porostem se rychle zavětví a minimalizují se tak škody od loupaní a ohryzu zvěří,“ dodává správce z Potštátu.

rostu. Klasickou metodou by byly nezbytné dva, s frézou stačí pouze jeden, na nějž za dva až tři roky naváží dřevorubci, kteří dodělají prořezávky ve zbylých pruzích.

„Máme spočítáno, že nám to díky tomu sníží při stávajících cenách ná-

Ukazuje mi při tom vzrostlejší porosty, které prošly výchovným zásahem s frézou před řadou let. Ukazuje se, že moje obavy z „pruhovaného“ lesa byly bezpředmětné. Stopy po zásahu frézy v něm najdete jen při pečlivém hledání.

Jan Sotona



STRATEGIE VLS PROTI KALAMITĚ ZABRALA, KŮROVCOVÝ ZÁKLAD KLESL O 45 PROCENT

Státní podnik na začátku května ohlásil veřejně úspěch loňské kampaně v boji s kůrovcovou kalamitou ve svých českých lokalitách, tedy především na divizích Hořovice a Mimoň. Díky masivnímu nasazení obranných opatření i včasné těžbě napadených stromů v průběhu vývoje první dceřiné generace se státnímu podniku VLS podařilo v lesích snížit meziročně tzv. kůrovcový základ o 45 procent. Vyplývá to ze statistik za loňský rok. Znamená to, že se populace škůdce v lokalitách VLS snížila téměř na polovinu. Ambicí letošního roku bude, pokud to podmínky umožní, dostat kalamitu pod kontrolu.

„Způsob šíření kůrovcové kalamity má neúprosnou logiku. Probíhá podobně jako pandemie vysoce nakažlivých chorob exponenciální řadou, při níž se při každém rojení škůdce bez zásahu lesníků populace lýkožrouta, která napadne deset dalších stromů. Při druhém rojení tak máte z jednoho kůrovcem opuštěného stromu v průměru deset a při případném třetím rojení sto nových napa-

dených stromů. Jedinou možností, jak lesníci mohou exponenciálnímu šíření kůrovcové kalamity bránit je využití širokého spektra obranných opatření k redukci populace škůdce – klasických i otrávených lapáků, feromonových lapačů, insekticidních sítí nebo feromonem navnaděných stojících stromů (tzv. stojících lapáků). A především včasné vyhledávání napadených stromů a jejich asanace dřívě, než jej nová populace lýkožrouta opustí a zaútočí na další stromy.“ vysvětlil novinářům vedoucí lesní výroby VLS Pavel Česka.

Státní podnik informoval, že se mu v boji s kůrovcovou kalamitou především v Brdech a Ralsku, ale také v Doupovských horách a na Šumavě, se podařilo v uplynulé sezoně snížit tzv. kalamitní základ (populace kůrovce, která potenciálně napadne lesní porosty v následujícím jarním období) o 45 procent a stlačit tím razantně křivku vývoje kůrovcové kalamity k jejímu ústupu.

„Vloni jsme především na Brdech a v Ralsku, kam dorazila hlavní vlna kalamity, nasadili rozsáhlý a pestrý systém obranných opatření a zvýšili intenzitu vyhledávání a asanace napadených stromů. Lokálně náš důsledný postup vedl k výrazným změnám v krajině, bylo to však nezbytné, abychom ochránili dominantní část těchto přírodních lokalit. Letos chceme postupovat stejným způsobem – máme nasazena obranná opatření



a připraveny těžební kapacity pro jarní rojení, včetně personálních posil z jiných lesnických divizí VLS. Pokud se nám bude dařit jako vloni, věřím, že bychom mohli kůrovcovou kalamitu v Brdech a Ralsku dostat pod kontrolu,“ uvedl ředitel VLS Roman Vohradský.

Již letos plánují VLS, i přes pokračující boj s kůrovcem, objem těžeb snížit o pětinu na čísla, která nepřesáhnou jeden milion kubiků.

„V zásadě se tak těžbami již vracíme na standardní objem před nástupem kalamity. Prioritou bude také co nejrychlejší zalesnění lokalit novými druhově pestrými porosty. Kalamita výrazně změnila ráz krajiny, kde hospodaříme. Tato změna nám však paradoxně umožní daleko rychlejší přestavbu smrkových monokultur, aplikaci přírodě blízkých způsobů hospodaření a adaptaci lesů na probíhající klimatické změny,“ doplnil ředitel VLS Roman Vohradský.

Jan Sotona

SÍJE NA BRDECH VYPADAJÍ NADĚJNĚ, NA HOLINÁCH VYRÁŽEJÍ SEMENÁČKY

Obnova pyrotechnicky problematických holin na Brdech, kde kolegové z hořovické divize již v únoru letošního roku začali experimentálně zkoušet síje lesních dřevin na malých ploškách, vypadá nadějně. Malé semenáčky se již derou ke slunci.

Je skoro polovina června a do holin na svazích mezi brdskými hřebeny Kočka a Praha pere slunce. Není divu, že lesní správce Tomáš Foit má na sobě šortky a sandály. Když jsme se tu pohybovali spolu naposledy na přelomu února a března, vál ledový severák a já se musel vracet do auta pro druhou mikinu pod bundu. Tehdy Vojenské lesy a statky spustily na kalamitních holinách z rozsáhlých kůrovcových těžeb ve středočeském pohorí obnovu novou modifikovanou metodou síjí lesních dřevin.

„Ten objem síjí během letošní jarní obnovy u VLS je naprosto bezprecedentní. Nejen v historii podniku – žádný jiný tuzemský lesní hospodář tuto metodu letos nepoužil v takovém rozsahu jako my. Celkově letos osijeme 125 hektarů,“ říká ředitel VLS Roman Vohradský.

Většinu této rozlohy, konkrétně 106 hektarů, má pod palcem právě správce Tomáš Foit z brdského Nepomuku. „Byl to pořádný kus práce. Dělal na tom v průměru jedenáct lidí přes dva měsíce,“ vzpomíná.

Obnovu v lokalitě pod Kočkou, která byla vloni hlavním dějištěm boje brdských lesníků VLS s kůrovcem, komplikuje pyrotechnická zátěž. Zdejší svahy, které byly až do roku 2016 součástí nejdéle existujícího vojenského újezdu, využívaly armády k výcviku od první republiky. Proběhl zde povrchový sběr, ale hloubková pyrotechnická očista se nestihla. Proto by klasická obnova lesů byla nebezpečná. „Na obnovu hektaru lesa potřebujete vysadit v průměru pět až šest tisíc sazenic a u každé z nich jít

do hloubky několika desítek centimetrů. To by tady z hlediska pyrotechnické zátěže znamenalo značné riziko,“ vysvětlil ředitel divize Hořovice David Novotný.

Proto VLS ve spolupráci s vědci z výzkumné stanice v Opočně začaly holiny obnovovat právě síjemi podle metodických plánů, které by měly vést ke vzniku nové certifikované metody pro obnovu kalamitních holin s pyrotechnickou zátěží. Síje probíhaly na malých ploškách v pravidelných intervalech. Hrabičkami se narušil povrch 30 x 30 centimetrů, na který se odměrkou vysévala přesně odměřená směs semen s nosným pískem. Na obnovu každého hektaru vzniklo dva a půl tisíce takovýchto plošek, kde byla vyseta semena břízy, jeřábu, osiky, modřínu, borovice a smrku.



„Cílem bylo použít vhodnou směs dřevin, z nichž každá má svůj účel. Bříza a osika rychle rostou a poskytnou tak kryt před sluncem ostatním dřevinám. Ve směsi byl jeřáb ptačí, který poskytuje plody ptákům a drobným živočichům, i květ hmyzu. Zkoušeli



jsem správně namixovat přípravné dřeviny i cílové, bylo to vymyšlené tak, aby v případě úspěchu vznikl výškově diverzifikovaný porost,“ zdůvodňuje Roman Vohradský.

Tři měsíce poté si Tomáš Foit kleká na sluncem vyhřátou holinu, která však pod povrchem skrývá vláhu, a ukazuje na miniaturní život na zemi. I přes teplé počasí mají zatím Brdy v porovnání s jinými lokalitami dostatek srážek. V celkem pravidelných intervalech z půdy vyráží skupinky malých semenáčků – břízy, modříny, jeřáby s již typickým tvarem listu, ale i borovičky a smrčky. Jen osika se nikde neobjevuje.

„Možná zkusit u osiky jiné načasování síjí,“ přemítá správce Foit. „Je to malé semínko, citlivější na sucho. Nikdo to s jejím setím zatím nezkoušel, byl to experiment,“ rází teorii ředitel Novotný. Oba se však shodnou, že zatím výsledek vypadá opravdu slibně. Definitivně se ale uvidí za další čas. Lesní zákon ukládá lesníkům povinnost do dvou let holiny zalesnit a do sedmi je zajistit. Opatření obecné povahy vydané ministerstvem zemědělství dočasně prodloužilo sedmiletou lhůtu o tři roky. „Pro nás by v souvislosti se síjemi bylo ideální, kdyby desetiletá lhůta na zajištění porostů zůstala legislativně zakotvena i nadále. Aby příroda dostala delší čas na to, aby ukázala, co dokáže,“ uzavírá výrobní náměstek VLS Ondřej Vybíral.

Jan Sotona

PODNIK MÁ ZA SEBOU EKONOMICKY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ROK V HISTORII

Dynamický růst cen dříví prakticky u všech dřevěných sortimentů v uplynulém roce společně s mimořádnými dotačními příjmy byly hlavními faktory, díky kterým Vojenské lesy a statky ohlásily za rok 2021 historický rekord v hospodaření. Celkové výnosy přesáhly 3,3 miliardy korun a podnik vygeneroval zisk před zdaněním ve výši 589 milionů korun.

Rok 2021 tak byl z pohledu výsledku hospodaření zřejmě nejúspěšnějším rokem v historii firmy, nevyjímaje kalamitní roky 2017 a 2018, kdy podnik těžil přes půl milionu kubiků více dříví než v uplynulém roce. Je však třeba zohlednit, že na straně výnosů bylo zaúčtováno více dotačních prostředků, než v citovaných letech - celkově přes 300 mil. Kč. K nejvýznamnějším zdrojům patřily v tomto směru příspěvky na hospodaření v lesích podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb., proplacené ministerstvem obrany ve výši 119,8 mil. Kč, národní a evropské dotace do zemědělství v celkové výši přes 103 mil. Kč a tzv. „kúrovcová dotace“ 56,8 mil. Kč z rozpočtu ministerstva zemědělství.

Faktem nicméně je, že hlavním faktorem úspěchu byl prodej dříví a jeho stoupající cena na trhu. V prvním pololetí ještě průměrné zpeněžení dříví stagnovalo v rozmezí 1200-1300 Kč/m³, ale na konci roku již průměrná cena vyšplhala až přes 1800 Kč/m³. Překročení plánu tržeb za dříví navíc podpořilo razantní snížení stavu zásob dříví v průběhu roku, a to ze 136,8 tis. m³ na 30,1 tis. m³. Odbyt dříví tak dosáhl celkového objemu 1254,8 tis. m³.

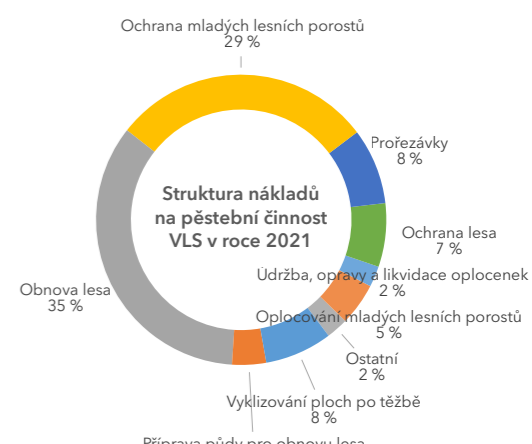
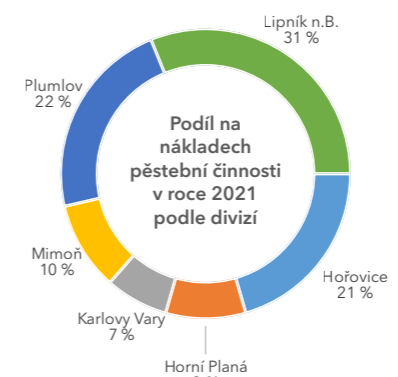
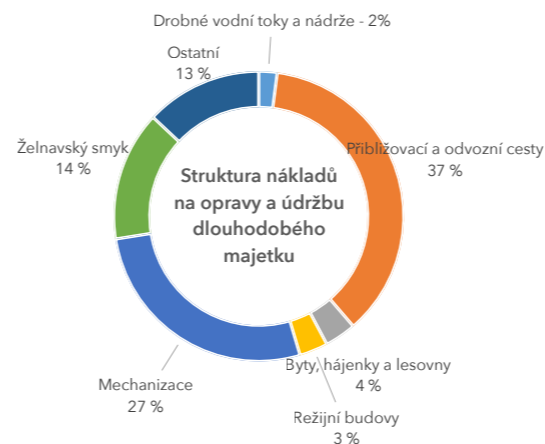
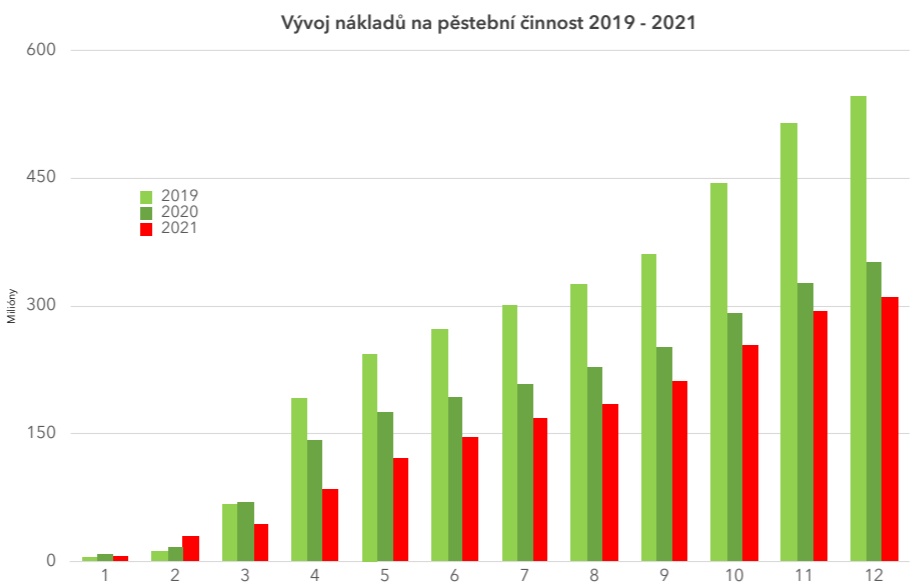
Služby pro resort obrany byly naplněny podle předpokladu a pokryly všechny požadavky ministerstva zejména na střežení a úklid. Z hlediska obratu je tento segment činnosti podniku druhým nejvýznamnějším po lesnictví s tržbami za rok 2021

v celkovém objemu přes 756 mil. Kč. Na tom se téměř 85 % podílela divize ostraha a služeb, v menší míře také divize Karlovy Vary (6 %), Plumlov (4 %), Horní Planá (3,6 %), Lipník nad Bečvou (1 %), Hořovice (0,6 %) a ředitelství VLS Praha (0,1 %). Z hlediska struktury služeb je nejvíce zastoupena strážní služba a ostraha uvolněných objektů (69,3 %), údržba komunikací a ostatních ploch (16 %), úklidové práce (8,3 %) a asanační a rekultivační opatření ve vojenských újezdech (3,4 %). Ostatní druhy tvoří společně 3 % tržeb. Divize ostraha a služeb, jejíž náplní je prakticky výhradně servis pro resort obrany, vykázala zisk před zdaněním 15,1 mil. Kč, tedy 2 % z obratu.

Rovněž zemědělství, jako z hlediska obratu třetí nejvýznamnější oblast

činnosti, zaznamenalo za uplynulý rok zisk, divize zemědělské výroby vykázala 19,3 mil. Kč před zdaněním. Tržby za zemědělské výrobky přesáhly 27 mil. Kč, z toho téměř 14 mil. Kč za prodej zástavového skotu (telat) a přes 12 mil. Kč za prodej mléka.

V oblasti lesní výroby podpořila pozitivní výsledek hospodaření kromě úspěšného prodeje dříví a snížení jeho zásob také snaha o minimalizaci nákladů, především v pěstební činnosti. Díky využití přirozené obnovy v největším možném rozsahu a dalších, méně nákladných způsobů obnovy, se podařilo druhým rokem v řadě celkové náklady na pěstební činnosti u podniku snížit (viz graf *„Struktura nákladů na pěstební činnost VLS v roce 2021“* a podíl divizí na celkových nákladech graf *„Podíl na nákladech pěstební činnosti v roce 2021 podle divizí“*).



Na oblast oprav a údržby dlouhodobého majetku se v prvním pololetí roku 2021 rovněž vztahovala restriktivní politika z důvodu nejasné predikce vývoje situace na trhu se dřívím, nicméně v průběhu druhého čtvrtletí začalo být jasné, že tendence je vzestupná a proto bude možné ve druhém pololetí výdaje na opravy a údržbu zvýšit - nakolik to umožní termíny zákona o zadávání veřejných zakázek. Celkově tak bylo za rok 2021 na opravy a údržbu dlouhodobého majetku vynaloženo přes 131 mil. Kč, nejvíce na odvozní cesty a stroje. Velkou položkou byla oprava tzv. Želnavského smyku - stavební památky, určené původně k plavení dříví v oblasti divize Horní Planá - dotované z programu Interreg, na kterou bylo v roce 2021 vynaloženo celkem 19 mil. Kč. Strukturu nákladů, vynaložených na opravy a údržbu dlouhodobého majetku ilustruje graf *„Struktura nákladů na opravy a údržbu dlouhodobého majetku“*.

Celkové výnosy podniku přesáhly 3,3 mld. Kč (včetně operací s cennými papíry). Tržby z prodeje dříví po dvou letech opět získaly většinu, tj. 54 % všech výnosů (v roce 2019 představovaly necelých 42 % a v roce 2020 jen 39 %), služby pro resort obrany 23% a výnosové dotace 9 %. Podrobnější přehled podává graf *„Výnosy VLS ČR, s.p. v roce 2021“*.

Na straně nákladů byly dominantní osobní náklady a dodavatelské služby. Podrobnější přehled podává graf *„Náklady VLS ČR, s.p. v roce 2021“*.

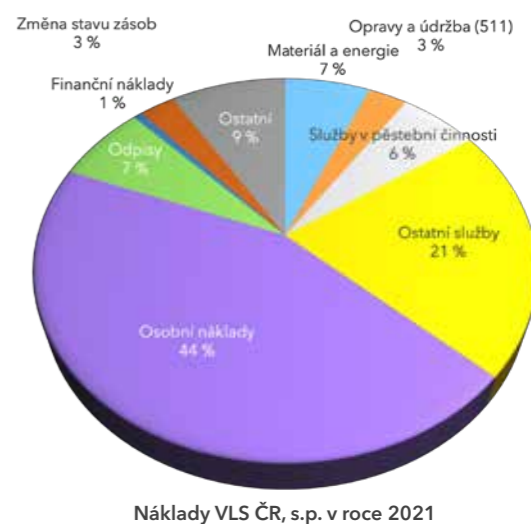
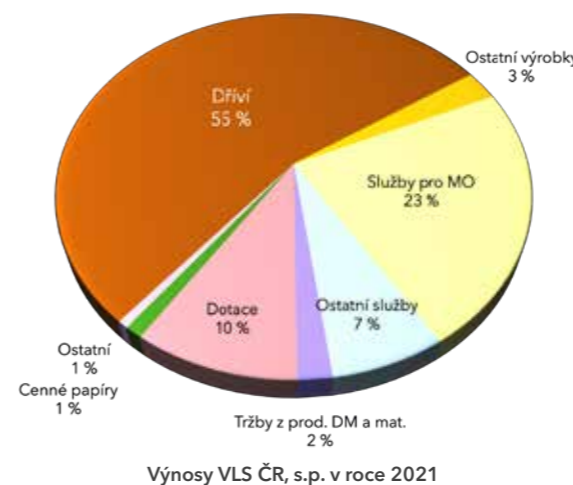
Překročení plánovaného výsledku hospodaření se pozitivně odrazilo ve stavu krátkodobých finančních prostředků a vytvořilo předpoklady pro investice do pořízení dlouhodobého majetku nad rámec účetních odpisů. Na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku bylo vynaloženo celkem 18,7 mil. Kč, z toho 6,4 mil. Kč na zpracování lesních hospodář-

ských plánů, zbytek jde na vrub pořízení softwaru a ocenitelných práv. Na pořízení dlouhodobého hmotného majetku bylo vynaloženo celkem 198,1 mil. Kč, z toho na budovy a stavby 92,1 mil. Kč, na stroje a dopravní prostředky 81,9 mil. Kč, na základní stádo 16,5 mil. Kč a pozemky 7,6 mil. Kč.

Za prodej dlouhodobého majetku utržil podnik celkem 65,2 mil. Kč, z toho 15,5 mil. Kč za movitý majetek, 33,0 mil. Kč za prodej pozemků, 9,2 mil. Kč za ostatní nemovitý majetek a 7,5 mil. Kč za prodej základního stáda.

Dobré ekonomické výsledky podniku umožnily mírně zvýšit celkový stav rezerv, a to o 89,5 mil. Kč (nepočítaje v to rezervu na daň z příjmu právnických osob) na celkový stav 1046 mil. Kč.

Zdeněk Mocek,
ekonomický náměstek





TROPICKÝ LESNICKÝ DEN

Nebe bez mráček a teploty, které kolem poledne atakovaly pětatřicítku, přivítali v sobotu 18. května na Skelné huti návštěvníky 44. lesnického dne v Ralsku. I tak si asi osm tisíc lidí nenechalo ujít po dvouleté koronavirové odmlce největší lesnickou akci pro veřejnost, kterou tradičně pořádají Vojenské lesy a statky v srdci unikátní přírodní oblasti na Liberecku. Jen brzy po poledni se areál už začal vyzpazňovat, protože, kdo mohl, zamířil se ochladit někam k vodě.

Nekomerční prezentace lesnictví, na níž se představuje lesnická technika, závodí dřevorubci, vystavují trofeje

z místních honiteb a děti soutěží ve znalostech a dovednostech spojených s přírodou a lesem, je nej-

větší akcí svého druhu v republice. Program akce, nad kterou převzala záštitu ministryně obrany Jana Černochovej, přinesl již léty osvědčenou nabídku z lesnictví a myslivosti. Jedním z hlavních taháků je tradičně chovatelská přehlídka trofejí z honiteb divize VLS Mimoň, která navíc letos představovala to nejlepší hned ze tří loveckých sezon, kdy měl Lesnický den v Ralsku kvůli pandemickým opatřením pauzu. V doprovodném mysliveckém programu během dne pak návštěvníci mohli zhlédnout prezentaci sokolníků a loveckých psů, ale také ukázkou vábení.



Na plochách střelnice a paseky dostali prostor tradičně vystavovatelé lesnické a zahradní techniky, ale také prodejci vybavení do přírody. V epicentrum prezentoval svou širokou nabídku olejů generální partner letošního ročníku Lesnického dne, společnost TotalEnergies

Party stan a venkovní posezení nabýzely nejen mysliveckou gastronomií, na dračku šly v tropickém počasí nápoje. Nad areálem v horkém vzduchu se prezentovala Armáda ČR, která s pomocí vrtulníku s bambivakem předvedla simulaci hašení lesního požáru.

Pódium pod lesem pak patřilo drsným mužům s ostrými sekyrami.

Efektivní dřevorubeckou show Stihl Timbersports s kořeny v USA, při níž vzduchem lítají obří třísky a desítky centimetrů tlusté dřevěné kmeny podléhají sekyrám během několika vteřin, si nenechaly ujít stovky lidí. Sledovaly dechberoucí výkony nejlepších českých vyznavačů tohoto sportu, z nichž v třicetistupňovém vedru jen lil pot. Neuvěřitelné koucky se sekyrami následně vystřídali kouzelníci na speciálních jízdních kolech se svou biketrial show.

Tradičně silný program byl připraven pro stovky malých návštěvníků Lesnického dne. Páteř tvořil rozsáhlý program lesní pedagogiky, na němž participovali lesní pedagogové i z dalších divizí VLS. Hasiči pro děti

připravili zábavu v obřím poli pěny, a chovatelé chladnokrevníků jízdy na koních.

Zdravotníci během dne sice museli řešit několik zdravotních komplikací z horka na straně návštěvníků i pořadatelů, naštěstí však nešlo o nic vážného. S odpolední kulminací teplot však návštěvníci začali areál houfně opouštět, aby se zchladili někde u vody. Odpolední vyhlášení výsledků mistrovství republiky v práci s motorovou pilou se tak odehrálo již v poloprázdném areálu.

Generálním partnerem Lesnického dne v Ralsku 2022 byla společnost TotalEnergies.

Jan Sotona



DŘEVORUBECKÝ ŠAMPIONÁT VYHRÁL JUNIOR KNOTEK

Junior Marek Knotek se stal nejlepším tuzemským závodníkem na jubilejním XX. mistrovství ČR v práci s motorovou pilou a převzal tak na Skelné huti pohár pro národního šampiona z rukou ředitele VLS Romana Vohradského. Celkové pořadí soutěže, která je otevřená zahraniční konkurenci, však ovládli tři mistři světa - Marek Lubas s Tomášem Kvasničákem ze Slovenska s bavorským šampionem Uli Huberem. Závodníci VLS pak dominovali ve třech individuálních soutěžích.

Ve čtyřiatřicetiletém startovním poli se v pátek 17. června na Skelné huti sešlo 16 profesionálů, 8 zahraničních hostů, sedmička juniorů



a 3 začátečníci. A start soutěže začal velmi slibně pro závodníky VLS, když v úvodním kácení kmene na přesnost dominoval Jaroslav Štelc, který umístil kmen pouhý centimetr od ideálního středu dopadu. V následující disciplíně se blýsknul domácí Jindřich Fazekaš, když vyměnil řetěz na své Husquarně za 10,69 sekundy, což byl čas, kterému nikdo mezi dřevorubeckými profesionály neuměl

konkurovat. A v následujícím „kombiňáku“ pak přišla chvíle pro Pavla Češka, který si kombinací rychlého času a přesnosti vedení pily vybojoval v disciplíně zlato 190bodovým ziskem, čímž nechal o tři body za sebou Jindru Fazekaše. Ten si vytvořil slušnou výchozí pozici do finišu pátým nejlepším výkonem ve čtvrté disciplíně „přesný řez.“ Finále v odvětvení mu však nevyšlo - blýsknul

TŘI ZLATA PRO VLS

Závodníci státního podniku na letošním šampionátu získali celkem tři zlata v jednotlivých disciplínách, v celkovém pořadí z toho však byl jen bronz v kategorii profesionálů pro Jardu Štelce. Možná je to i tím, že každý triumf mířil na jinou organizační jednotku.

Kácení - Plumlov

V disciplíně kácení, kde se se musíte trefit špičkou kmene mezi vytyčené kolíky, a to nejlépe na střed, dominoval podnikový dřevorubec z Drahanovské vrchoviny Jaroslav Štelc.



Výměna řetězu - Mimoň

Dvojnásobný mistr republiky Jindra Fazekaš bojoval o cenné kovy v celkovém pořadí až do finišu. Nakonec si z letošní Skelné huti odnesl zlato za nejrychlejší výměnu řetězu mezi profíky. Zvládl to ani ne za 11 vteřin.

Kombinovaný řez - ŘSP

Zlato do kanclu... Možná o to cennější. Vedoucí lesní výroby VLS Pavel Češka mezi závodními dřevorubci už dávno nevyvolává úšklebky, či rýpavé poznámky o „Inkoustech.“ Letos na šampionátu to potvrdil.



Mistr světa Uli Huber (SRN) na Lesnickém dni

se sice nejlepším časem mezi tuzemskými profesionály (16,27 s), tři zářezy do kmene však znamenaly konec medailovým nadějím. Jeho individuální chyby stejně jako dalších profesionálů tak otevřely dveře k vítězství borci z juniorské kategorie. Marek Knotek mezi mladými závodníky dominoval ve třech závěrečných disciplínách, ani v jedné sice jeho body nestačily na nejlepšího profesionála, celkově ale předvedl tak vyrovnaný výkon, že konečný součet 1583 bodů byl nejlepším českým výkonem a přinesl mu titul mistra republiky.

„Juniorské vítězství je vlastně dobrá zpráva. Je to zpráva o tom, že český dřevorubecký sport má budoucnost. A taky zpráva o tom, že nám snad vychází naše snaha vtáhnout do závodění mladé dřevorubce a pomoci

jim, aby se stali konkurenceschopnými v zahraniční konkurenci. I to je důvod, proč se snažíme na Skelnou huť každoročně dostat špičkové světové závodníky, abychom především mladým nadějím umožnili konfrontaci s nimi,“ dodal k tomu hlavní organizátor mistrovství Pavel Češka.

A světová špička letos při startu na Lesnickém dni svou převahu dala najevo. V celkovém pořadí se totiž na třech prvních místech seřadili tři světoví šampioni ve startovním poli - zlatý Marek Lubas, stříbrný Tomáš Kvasničák (oba Slovensko) a bronzový Uli Huber (SRN) nechali nejlepší Čechy a Moravany za sebou s velkou převahou. Ovládli také doplňkovou štafetu družstev, kde zvítězil slovenský tým Stihl - Dolmar před německým Team Kettlitz.

Výsledky disciplín

Kácení

1. Jaroslav Štelc (VLS)
2. Jaroslav Čech
3. Jiří Kadavý

Junioři

1. Martin Procházka
2. Martin Hutaj
3. Marek Knotek

Výměna řetězu

1. Jindřich Fazekaš (VLS)
2. Josef Kučera
3. Martin Pňáček

Junioři

1. Jan Anděl
2. Matěj Procházka
3. Petr Šolc

Kombinovaný řez

1. Pavel Češka (VLS)
2. Jindřich Fazekaš (VLS)
3. Martin Pňáček

Junioři

1. Marek Knotek
2. Matěj Procházka
3. Petr Šolc

Přesný řez

1. Martin Pňáček
2. Jaroslav Houha
3. Josef Kučera

Junioři

1. Marek Knotek
2. Vojtěch Skružný
3. Jan Anděl

Odvětvení

1. Martin Pňáček
2. Jiří Anděl
3. Jaroslav Houha

Junioři

1. Marek Knotek
2. Jan Anděl
3. Vojtěch Skružný

Mezi trojicí začátečníků, tedy závodníků, kteří absolvovali méně, než tři závody, vyhrál Vladimír Heide.

Jan Sotona

LETOŠNÍ VOJENSKO-LESNICKÁ AKCE NA LIBAVÉ PŘILÁKALA DAVY ZÁJEMCŮ



Výstava trofejí z „království jelenů“ na Libavé, armádní technika, soutěž chladnokrevných koní a také bohatý program pro děti přilákaly v sobotu 11. června do přírodního areálu Heřmánky u Potštátu ve vojenském újezdu Libavá na čtyři a půl tisíce zájemců. Tradiční program military-lesnicko-myslivecké akce Armáda, lesnictví a myslivost na Libavé, kterou zde organizují Vojenské lesy a statky ČR (VLS), se zde odehrál po dvouleté pandemické pauze.

Dnes již tradiční akci odstartoval úvodním slovem přednosta Újezdního úřadu Vojenského újezdu Libavá Ladislav Zákutanský, který zdůraznil důležitost vzájemné spolupráce Armády ČR a Vojenských lesů a statků na území největšího vojenského újezdu na Moravě. „Když projekt Armáda, lesnictví a myslivost v roce 2013 vznikl, netušili jsme, jakých rozměrů a popularity může

v následujících letech dosáhnout,“ uvedl. Spolu s ním návštěvníky přivítal ředitel sekce plánování schopností resortu obrany generálmajor Miroslav Lafek a ředitel divize VLS v Lipníku nad Bečvou Jaroslav Nerad.

Ozbrojené složky se v jinak veskrze lesnicko-mysliveckém programu prezentovaly hlavně vojenskou technikou, jako například bojovým

vozidlem pěchoty BVP 2 mechanizované roty v Třáslavicích a bojovými vozidly 143. zásobovacího praporu v Lipníku nad Bečvou, ale také lehkými pěchotními zbraněmi.

Velká část programu byla tradičně vyčleněna dětem. Program lesní pedagogiky byl koncipován jako stezka, na níž plnily děti řadu úkolů. Letos šlo o témata ze zemědělské

produkce VLS, ale také ty, jež se pojí k obnově lesa, lesnickým povoláním a ochraně lesa. Programem si prošlo na pět stovek dětských návštěvníků akce.

Jedním ze středobodů zájmu dospělých návštěvníků akce je tradičně výstava trofejí. Příznivci myslivosti se sem pravidelně sjíždějí na přehlídku trofejí a shozů z aktuální sezony. Unikátní přírodní území vojenského újezdu v Oderských vrších je totiž také mysliveckou honitbou, která je známa jako domovina nejkvalitnější populace jelena lesního v republice. Vedle trofejí z aktuální sezony 2021 a 2022 zde mohli zájemci vidět s ohledem na koronavirovou výlukou akcí pro veřejnost v uplynulých dvou letech také to nejlepší ze sezon 2019-2020 a 2020-2021.

Kombinovaná ukázka tažných koní pak předvedla zájemcům disciplínu chladnokrevníků v párovém tandemu. Pro milovníky loveckých plemen psů pak byla připravena výstava plemene jagteriérů.

Čtyřiapůltisícová návštěvnost akce na Libavé strhala obvyklé počty návštěvníků v minulých letech. „Samo-zřejmě nám hrálo do karet krásné počasí. Účast však byla mimořádná především s ohledem na dvouletou pauzu vyvolanou pandemií, bylo vidět, že se lidé na obdobné akce těší,“ uvedl ředitel divize VLS Lipník nad Bečvou Jaroslav Nerad.

Vojenský újezd Libavá je největším výcvikovým prostorem na Moravě, rozkládá se na 235 km² východně od Olomouce na pomezí Hané, Slezska a Valašska. Náhorní planina Oderských vrchů je unikátní přírodní oblastí, která je mimo jiné domovinou nejkvalitnější populace jelena evropského v tuzemsku, ale také třeba jediným hnízdištěm kriticky ohroženého orla skalního v republice. Ve vojenském újezdu Libavá pramení také jedna z nejvýznamnějších středoevropských řek – Odra.

Romana Klevarová, lesní pedagožka divize VLS ČR Lipník n. B

foto: Lukáš Kovár, VLS





DĚTSKÝ DEN NA OLŠINU PO DVOU LETECH PŘILÁKAL DAVY

Na 1500 návštěvníků se zúčastnilo ve čtvrtek 26. května po dvouleté odmlce způsobené pandemií největších šumavských oslav dětského svátku - Dětského dne na Olšinu. Akce v režii Vojenských lesů, armádních složek a Újezdního úřadu z Boletic vyvolala nadšené reakce u pedagogů základních a mateřských škol z širokého okolí i veřejnosti.



Pestrý program na 25 stanovištích na břehu rybníku Olšina si vychutnali desítky školních kolektivů, které se do resortu VLS sjely vlakem i autobusy. Nemálo jednotlivců a rodin dorazilo na Olšinu i osobními vozy. Malí i velcí návštěvníci si mohli prohlédnout vojenskou, zemědělskou, lesní, policejní, hasičskou techniku i techniku vodních záchranářů. Někteří si mohli také vyzkoušet. Při hrách a soutěžích si procvičili své smysly, vyzkoušeli své sportovní, střelecké dovednosti, zkusili si i hašení ohně práškovým hasičským přístrojem nebo jak poskytnout první pomoc či transportovat zraněné. Čekaly na ně ukázky živých ryb v režii studentů střední rybářské školy v Třeboni, ale i poutavé vyprávění o nich, nebo také ukázka výcviku loveckých psů a jejich dovedností včetně štěňat jezevčků. V tvořivých

dílnách v návštěvnickém středisku si vyzkoušeli svoji kreativitu při práci s přírodninami a výrobě pohlednic nebo náhrdelníků ze dřeva. Pochutnat si mohli na špekáčcích, které si sami opekli na ohni, a občerstvit se mohli i u kiosku. Program jim zpestřili letečtí modeláři i skvělé moderování a diskotéka Josefa Pepy Maxy.

Nedílnou součástí dne bylo předání cen dětem, které se zúčastnily 13. ročníku výtvarné soutěže VLS pro žáky a žákyně mateřských a základních škol, tentokrát na téma „Vříši hmyzu“. Do ní se sešlo celkem 244 obrázků. Vítězné práce malých a mladých výtvarníků jsou k vidění v Návštěvnickém středisku Olšina.

*Růžena Heřmánková,
divize Horní Planá*

OLŠINSKÁ DVANÁCTKA S OBVYKLÝM VÍTĚZEM, MEZI ELITU SE PROBOJOVALY HOŘOVICE

Divizní tým z Horní Plané se stal již tradičním vítězem podnikového sportovního klání Olšinská dvanáctka 2022. Zvítězil ve čtvrtek 9. června přesvědčivě o 160 bodů a zařídil tak, že v dlouhé historii sportovního soupeření ve Vojenských lesích si na pohár pro vítěze sáhla jen jednou Mimoň. Stříbro si do Brd odvezl tým z Hořovic, který se tak po dlouhé řadě „bramborových“ medailí probil mezi elitu. Třetí příčku vybojovali zástupci ředitelství státního podniku.

Netradičně v akcemi nabitým červnu proběhla Olšinská dvanáctka na tradičním místě. Tentokrát byl její program pro řadu účastníků dvoudenní, protože integroval také podnikovou střeleckou soutěž, kterou letos hostili Hornoplánští na střelnici Uhlíkov. V tuctu sportovních disciplín tak obligátní laserovou střelnici nahradily reálné brokovnice a asfaltové terče. Už na střelnici ukázali svou převahu v domácím prostředí kolegové ze Šumavy, když zvítězili následovně ostrostřelci z Karlových Varů a týmem Hořovic. K tomu domácí přidali ještě druhý den vítězství ve střelbě z kuše, v nohejbalu a čtyři druhá místa, a nemuselo jim moc vadit, že je přetáhl v jejich královské disciplíně s lanem tým z Lipníku nad Bečvou.



Zatímco vítězství domácích brali znalci poměrů jako celkem obligátní věc, v bojích o další medailové příčky se děly věci. Prakticky až do poslední disciplíny nebylo rozhodnuto, protože šance na medaile měly tři týmy. Nakonec o prsa, respektive 15 bodů stříbro uhájily Hořovice, které tak vystoupaly na stupně vítězů poprvé v historii, a třetí příčku pro ředitelství státního podniku v chlapeckém dvojboji uhájil Petr Šedina. Slabší splávek v pití piva z tupláku vyvážil excelentním výkonem v držení klád, kterému se nikdo další nepřiblížil. Nenechal tak nikoho na pochybách, že nejsilnějším chlapem, kterého Vojenské lesy mají, je podnikový právník.

Bramborová tak zbyla na Kolegy z Lipníku n. B., páté místo pro Karlovarské, šestý byl Plumlov. No a Mimoň nějak neměla svůj den, což se stane...

Večer v party stanu lité boje toho dne ustoupily zábavě, o kterou se

postarala liberecká trash metalová formace Krucipůsk.

Jan Sotona





Celkové pořadí		
1	Horní Planá	880
2	Hořovice	720
3	ŘSP	705
4	Lipník n. B.	630
5	Karlovy Vary	585
6	Plumlov	570
7	Mimoň	560

Podnikové střelby na Uhlíkově		
1	Horní Planá	
2	Karlovy Vary	
3	Hořovice	
4	Mimoň	
5	Lipník n. B.	
6	Plumlov	
7	ŘSP	

Rafty		
1	Hořovice	
2	Mimoň	
3	Lipník n. B.	
4	Horní Planá	
5	Karlovy Vary	
6	Plumlov	
7	ŘSP	

Kuše		
1	Horní Planá	
2	Karlovy Vary	
3	Mimoň	
4	Lipník n. B.	
5	ŘSP	
6	Hořovice	
7	Plumlov	

Beachvolejbal		
1	Plumlov	
2	Horní Planá	
3	Hořovice	
4	Mimoň	
5	Karlovy Vary	
6	Lipník n. B.	
7	ŘSP	

Bungee running		
1	Mimoň	
2	ŘSP	
3	Plumlov	
4	Horní Planá	
5	Hořovice	
6	Karlovy Vary	
7	Lipník n. B.	

Rodeo		
1	ŘSP	
2	Lipník n. B.	
3	Horní Planá	
4	Karlovy Vary	
5	Mimoň	
6	Hořovice	
7	Plumlov	

Luk		
1	Karlovy Vary	
2	Hořovice	
3	Horní Planá	
4	Lipník n. B.	
5	ŘSP	
6	Plumlov	
7	Mimoň	

Lanová dráha		
1	Hořovice	
2	Horní Planá	
3	ŘSP	
4	Lipník n. B.	
5	Mimoň	
6	Plumlov	
7	Karlovy Vary	

Nohejbal		
1	Horní Planá	
2	Lipník n. B.	
3	Plumlov	
4	ŘSP	
5	Hořovice	
6	Karlovy Vary	
7	Mimoň	

Skok z místa		
1	ŘSP	
2	Horní Planá	
3	Hořovice	
4	Plumlov	
5	Karlovy Vary	
6	Mimoň	
7	Lipník n. B.	

Lano		
1	Lipník n. B.	
2	Horní Planá	
3	Plumlov	
4	ŘSP	
5	Hořovice	
6	Karlovy Vary	
7	Mimoň	

Chlapský dvojboj		
1	Hořovice	
2	ŘSP	
3	Karlovy Vary	
4	Plumlov	
5	Horní Planá	
6	Lipník n. B.	
7	Mimoň	





ŽELNAVSKÝM SMYKEM VLS OPĚT PLAVILY DŘÍVÍ. PO 61 LETECH

VLS v květnu po víc než šedesáti letech opět plavily dříví na Želnavském smyku, který spojuje Schwarzenberský plavební kanál s Vltavou. Ukázková plavba pro veřejnost byla oslavou završení rekonstrukce této šumavské vodní cesty, která trvala tři roky a vrátila tuto národní technickou památku zpět do šumavské krajiny.

V sobotu 5. května v pravé poledne zvedl vedoucí investic VLS Libor Barák se svým asistentem dřevěné zábrany ve Schwarzenberském plavebním kanálu kousek nad křižovatkou Klápa. Vpusťli tak nahromaděnou vodu z koryta kanálu do želnavského smyku, který zde odbočuje k Nové Peci. O půl kilometru níže pak šéf podnikových lesních pedagogů Honza Kobr do koryta začal shazovat nejdříve dvoumetrové a pak i pětimetrové klády. Tím znovu ožila po desetiletích vodní cesta spojující kanál s Vltavou.

„Schwarzenberský plavební kanál s Želnavským smykem je významnou šumavskou technickou památkou,

která je také kusem historie našeho podniku, protože Vojenské lesy a statky byly po druhé světové válce posledním provozovatelem soustavy vodních cest,“ připomněl během slavnostního dne ředitel VLS Roman Vohradský.

Želnavský smyk spojoval v letech 1887 až 1961 Schwarzenberský plavební kanál s Vltavou. Díky němu si Schwarzenberský plavební kanál udržel svůj význam i poté, co na konci devatenáctého století přestala fungovat Vídeňská plavba s palivovým dřívím. Smykem se přepravovalo dřevo z lesů k Vltavě, aby se dostalo na pražský či německý trh. Kanál se smykem umožňoval

plavit po úpravách následně také konstrukční dříví o délce přesahující dvacet metrů. Klády v korytu dosahovaly v některých místech i rychlosti až šedesát kilometrů za hodinu.

Když po druhé světové válce stát zákonem Lex Schwarzenberg zabavil šumavské majetky šlechtického rodu a 19. května 1947 vznikl vojenský výcvikový prostor Boletice, nastoupily do této šumavské lokality jako nový správce v prosinci 1952 Vojenské lesy. Organizační struktura nově založené organizační jednotky v Horní Plané kopírovala hierarchii schwarzenberských lesů a také personálně státní podnik navázal na předchozí správu. Od začátku roku 1953

převzaly VLS také příhraniční lesní správy Nová Pec - Želnavá, Plešný, Stožec a Nové údolí s Bližší Lhotou. S nimi se VLS staly majitelem a tehdy také ještě provozovatelem Schwarzenberského plavebního kanálu a Dřevoskladu Nová Pec - Želnavá, který byl s kanálem spojen Želnavským smykem.

Více než 150 let starý plavební kanál využívaly VLS k dopravě dříví dalších osm let. Bez nadsázky se dá tvrdit, že geniální technická stavba, která je dnes národní technickou památkou a jedním z hlavních turistických lákadel Šumavy, přežila jen díky vojenským lesníkům. V posledních letech jeho provozu byl podnikem každoročně zpracováván plán plavby, plavilo se zpravidla mezi 10. a 15. květnem a každé plavbě pak předcházely denní porady o veškerých přípravách, určoval se režim vypouštění vody z nádrží do kanálu. Dříví mířilo z jednotlivých správ do skladu v Nové Peci Želnavským smykem. Vodní cestu však postupně nahradily nákladní automobily a v roce 1961 VLS splavily kanálem posledních 2300 kubíků dříví. I poslední plavbu řídil kanálmistr Vojenských lesů Antonín Maschka, kterému v té době bylo 61 let.

Želnavský smyk po ukončení plavby v roce 1961 stejně jako Schwarzenberský plavební kanál desetiletí jen chátral. V roce 2018 však na jeho rekonstrukci získaly VLS podporu z evropských strukturálních fondů a rok nato zahájil státní podnik opravy. V rámci rekonstrukce bylo nezbytné vyčistit a opravit téměř čtyřkilometrové koryto této vodní cesty. Na asi kilometrovém úseku nahradili lesníci VLS původní kanál přesnou jeho replikou, protože zde chybělo kamenné opevnění koryta. Přesné kopie žulových desek nechal podnik vyrobit v Rakousku. Stavba byla naším podnikem dokončena v loňském roce, rekonstrukce však byla součástí širšího přeshraničního projektu a podnik tak se slavnostním otevřením čekal na partnerské organizace. Vedle smyku prošel obnovou také poslední úsek Schwarzenberského plavebního kanálu na české straně mezi Růžovým vrchem a státní hranicí v oblasti přírodní rezervace Otovský potok. Na rakouské straně pak byla vybudována stezka po povalových



chodnicích zpřístupňující přírodní lokalitu Bavorská niva. Projekt byl podpořen z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) v rámci programu Interreg V-A Rakousko Česká

republika (www.at-cz.eu), vyžádal si celkové náklady 3.666.248,60 eur (alokované prostředky EFRR: 85 %).

Jan Sotona

PŘÍBĚH MARCELY HAUSNEROVÉ Z BRD: PŮL MILIONU VYSÁZENÝCH STROMŮ A KAPSY PLNÉ BONBONŮ



Léta kreslila technické výkresy a do lesa šla původně jen na brigádu pro přivýdělek. Nakonec u VLS v pěstební činnosti zakotvila nastálo, aktuálně na lesní správě Jince „kroutí“ třetí dekádu. Lesní dělnice Marcela Hausnerová za tu dobu v Brdech vlastnoručně vysadila přes půl milionu sazenic. A na hořovické lesnické divizi na ni nedá nikdo dopustit. Hajní a správci si jí cení za spolehlivost, preciznost a výkonnost v práci, kolegové za nekonfliktní veselou povahu. A děti z podbrdských obcí, které navštěvují pravidelně programy lesní pedagogiky u VLS, se na dámu, která má vždy po kapsách pro ně poschovávané bonbony, těší.

Veze Marcelu Hausnerovou ze setkání na lesní správě Jince domů do Malé Visky, kde bydlí. Celou cestu od zříceniny Valdeku až po Jindřichovu skálu mě co chvíli ukazuje na nějaký úsek lesa, který vlastnoručně na Brdech vysázela. Za třicet let, co strávila na jinecké lesní správě, jich je opravdu hodně. Místy jde o mladé porosty, které neprošly ještě výchovnými zásahy, místy je to ale už vzrostlý les, kam lesní dělnice už chodí sbírat houby, když rostou. Pro mne jde o zajímavé zpestření během cesty, dospělé děti paní Hausnerové ale prý jsou na připomínky autorství od své maminky při cestování lesem trochu alergičtí. Říkají mi: „Mami, už toho, probůh, nech!“ směje se Marcela Hausnerová.

Dojde vám, že o tom, co v lese vidíte, rozhoduje do značné míry, s kým se po něm pohybujete. S přáteli o víkendovém výletu vidíte prostě les. S hajným věkové třídy a další hospodářské atributy. S Marcelou Hausnerovou vidíte co chvíli nějaký úsek jejího života, který zde na Brdech zaznamenala do lesních porostů. Ke skoro každému úseku, který zde v uplynulých desetiletích osázela, se většinou váže nějaký příběh či vzpomínka.

Od rýsovacího prkna do lesa

Cesta Marcely Hausnerové do lesa se hodně liší od typického příběhu kolegů z lesnických rodin či těch, kdo se pro lesnickou cestu rozhodli už při volbě střední školy. Přestože od svých osmi let vyrůstala v Malé Vísce a brdské hvězdy tak měla doslova na dosah ruky, vystudovala gymnázium v Hořovicích a po maturitě nastoupila do společnosti Buzuluk v Komárově.

Městys Komárov mezi Prahou a Plzní na této strojírenské firmě existuje fakticky od 16. století, kdy společnost vznikla pro zpracování místních bohatých ložisek železné rudy. V době, kdy sem zamířila paní Hausnerová, byla hlavním výrobním programem v Buzuluku výroba pístních kroužků. Dnešní lesní dělnice sem nastoupila jako pomocná projektantka – kreslička technických výkresů. A ve fabrice, která v té době zaměstnávala na dva tisíce lidí, strávila u rýsovacího prkna dvaadvacet let.

Každá práce se musí naučit

Třicet let praxe poznáte na „první dobrou“ i na pár pohybech s lesnickým „sazákem,“ speciálním úzkým rýčem pro sázení lesních dřevin. Paní Marcela jej zkušeným pohybem zanoří do země, zapáchá s ním a pootočí násadou, do otvoru v zemi vloží sazenici, opět rýč zadupne do země vedle a zapáčením otvor okolo sazeničky utěsní. Vysvětluje mi, proč je tento postup pro sazenici a její další vývoj ideální. „Každou práci se musíte naučit. A když se ji naučíte blbě, budete ji dělat blbě navždy. Řada lidí má pocit, že když vykope úhlednou jámu, sazenici v ní zasype zeminou a tu udusá, je to ideální postup. Ale není tomu tak,“ vysvětluje profesionálka, která má na svém kontě za tři desetiletí v Brdských lesích přes půl milionu zasazených stromů.

Říká se, že život je cesta, na kterou vstoupíte, a nikdy nevíte, kam vás nakonec zavede. Pro paní Hausnerovou začala cesta do lesa ve chvíli, kdy jí onemocněla maminka. Musela dát výpověď a s rodinou se nastěhovala zpátky do rodného domu v Malé Vísce, kde začala o matku pečovat. Z manželovy výplaty ale rozpočet rodiny s dvěma dětmi nešlo utáhnout a tak se paní Marcela začala poohlížet po brigádách. „Chvilí jsem lepila pytlíky do letadel, co používají cestující v případě v nevolnosti. Pak se několika lidem v obchodě zalíbila šála, kterou jsem si upletla, tak jsem chvilí vyráběla šály pro celý okres,“ vzpomíná.

Nakonec se domluvila na brigádách na umělé obnově lesa s místním lesníkem VLS panem Vlasákem. Vyhovovalo jí, že mohla do lesa chodit

pracovat o víkendech i odpoledne. Byl rok 1991 a paní Hausnerová půl roku pracovala u VLS jako brigádnice, poté když to okolnosti umožnily, nastoupila na plný úvazek. Když dostala první výplatu, prý se štěstím rozbřečela. Brala o dobrou třetinu víc než u rýsovacího prkna.

„Dodnes tvrdím, že do lesa se chodí pracovat za odměnu. I lidé zde byli jiní – takoví slušnější, za třicet let jsem se s nikým z nich nepohádala,“ dodává.

Celou svou pracovní kariéru u Vojenských lesů pracuje paní Marcela na lesní správě Jince. Tamní lesy má z malé Visky, kde stále bydlí, více či méně za humny. „Do práce jsem chodila hodně pěšky. Někdy jeden, někdy i pět kilometrů. Navíc mě baví hledat nová místa, takže nechodím pořád stejnou cestou. Všechno, co cestou v přírodě vidím, mi zůstane v hlavě. Co uvidíte, když budete dělat ve fabrice? Splašené vystresované lidi, co spěchají do krámu,“ argumentuje.

Kapsy plné bonbonů

Dávno předtím, než u podniku vznikl program lesní pedagogiky, začaly organizovat zaměstnankyně jinecké lesní správy programy o lese pro děti z vlastní iniciativy. Domluvily se prá podle paní Hausnerové s jednou učitelkou komárovské základní školy, nakoupily cukroví, buřty a pití a uspořádaly pro ně improvizovaný den o lesnictví. Na program bylo

povídání, sázení a uklízení klestu, ale také šiškovaná, stavění domečků z klacků a mechu. Z komárovské školy se to rozkřiklo a do Brd okolo Valdeku začaly jezdit i další školy. Dnes paní Hausnerová ráda a často spolupracuje na programech organizovaných divizní lesní pedagogikou. Stejně jako tehdy i dnes jí děti znají a těší se na ni. Vědí, že má vždy kapsy plné bonbonů, které jim ráda rozdává.

„Jsem ráda, že mě sem osud zavál. Lidé v lese byli vždy jako jedna rodina, empatičtí, upřímní – člověk se před nimi nikdy nemusel bát cokoliv říci. Nikdy nezapomenu na naše akce, kde staří hajní vyprávěli příběhy,“ říká lesní dělnice z Brd, která ostatně dodnes společenský život ve VLS miluje. Dříve jezdila házet sekerou na podnikové akce, dnes se pravidelně účastní Olšinské dvanáctky, kde fandí hořovickému diviznímu týmu.

Vedle toho ráda cestuje a věnuje se svým čtyřem vnoučatům, z nichž dvě už tráví velkou část prázdnin s babičkou v lese.

Do lesů, které jsem sázela před třiceti lety, dnes chodíme už s vnoučaty na hříby. Jednou, až už tady nebudu, budou se svými dětmi chodit po Brdech a říkat: „Tohle dělala vaše prababička.“ To je to, co tu po mě zůstane, představuje si paní Marcela.

Jan Sotona



V Brdech Marcela Hausnerová vysadila za třicet let půl milionu stromů a potkala ve zdejších lesích řadu přátel. Na fotografii s bývalými i současnými kolegy u rybníku pod hradem Valdek.

ZEMĚDĚLCI POSÍLAJÍ STÁLE VÍCE PLEMENNÝCH BÝKŮ DO DRAŽEB



Odchovna plemenných býků Cunkov leží nedaleko od oblíbeného středočeského lyžařského areálu Monínec na Milevsku. Je středa a jarní krajina skrání deštěm. Cunkovský areál se v mnohém odlišuje od jiných agrárních areálů, v průčelí má penzion s restaurací a na budovu s verandou v prvním patře navazuje obří stavba, která spíše připomíná školní sportovní halu. Improvizované parkoviště na louce s několika řadami aut a vystaveným nabýskaným traktorem dává tušit, že se tu něco děje. Většinu vozů, na něž tu prší, tvoří velké užitkové „čtyřkolky.“

Jen pár metrů od farmy prochází hranice Jihočeského a Středočeského kraje. Je to tak na půl cesty z pražského ředitelství VLS do Bolevic, ani z Hradiště na Karlovarsku to sem přes Plzeň není komplikovaná cesta. Pro ředitele divize zemědělské výroby Jaroslava Kratochvíla je tato poloha důležitá, protože je v dobrém dosahu dvou ze tří zemědělských správ státního podniku a jejich farem zaměřených na chov plemenného skotu.

„Hlavně tu mají klientelu na Herefordy, což je páteřní plemeno naší chovatelské politiky. Jeden z chovatelů, co zde draží, už se divil, jaká máme ve Vojenských lesích zvířata. Proč jste sem nejezdili už dřív? ptal se,“ líčí Jaroslav Kratochvíl.

Stojíme v hale pod hledištěm, na němž sedí několik desítek lidí. Většina z nich má v ruce dražební terče s čísly. Pozorně sledují, co se děje v ohradě vystlané pilinami v centru haly. Dva zaměstnanci farmy v ní na ohlávce předvádějí býčka Horymíra ze zemědělské správy VLS v Bražci v Doupovských horách. Licitátor do toho čte informace o Horymírovi, především údaje o jeho tělesné váze a rozměrech.

Dlouhá cesta do dražební haly

Cunkovský areál je jedním z několika míst v republice, kde se testují, vybírají a dražby plemenných býků organizují. Do výběhu ale vede poměrně dlouhá a komplikovaná cesta. Nemůžete sem zvíře prostě přivést a kusit prodat.

Zemědělská divize státního podniku v květnu ve veřejné dražbě prodala 3 plemenné býky plemene Hereford a 1 plemenného býka Simentál. Vydražili se za průměrnou cenu okolo 80 tisíc korun. Celkem kolegové z agrární sekce VLS počítají, že letos výběry a dražbou projde osm kusů, což je výrazně více než v minulých letech.

„Všechno vlastně začíná už výběrem vhodných rodičů – matky a plemenného býka, který bude otcem. To je základ, aby to zvíře vůbec vzniklo,“ popisuje šéf podnikových zemědělců.

Nastupuje „piplání“ zvířete ošetřovateli, projde předvýběrem v domovské farmě inspektorem svazu masného skotu. Kandidátům se dostává speciálního zacházení a dostávají také speciální krmné dávky, aby splnily plemenné hodnoty váhy během dospívání. Z kandidátů projde sítím podle Kratochvíla v průměru asi 50 procent. Musejí splnit zdravotní, velikostní a především váhová kritéria. „U hereforda se hodnotí také zbarvení,“ dodává ředitel divize.

Tím je ale proces, který končí v dražební hale, ale teprve v polovině. Chovatelé v dražbě kupují býky, kteří jsou staří mezi jedním a jedním a půl rokem. Do Cunkova či jiné stanice, která organizuje dražby (většinou jde o stanice plemenného skotu) odchází býk v deseti měsících věku. Následuje měsíční přípravné období



a po něm tříměsíční test. V něm se v přesně daném chovném režimu sleduje u masných plemen především to, jak přibývá na váze.

„Plemenný býk musí projít testací už především proto, aby splnil podmínky chovnosti a mohl být použit k reprodukci, jeho potomci pak



splňují podmínky pro získání zemědělských subvencí. A vyžaduje to také plemenářský zákon. Váhový přírůstek je u chovného jedince také důležitý pro chovatele, který zvíře kupuje. Schopnost růstu totiž následně přenáší geneticky na své potomky,“ vysvětluje Jaroslav Kratochvíl.

Většina jedinců z testování už projde až k dražbě. Jejich parametry obojuje výběrová komise, podle přidělených bodů se následně nasazuje vyvolávací cena v dražbě. Čtveřice býků z VLS se bodově, a tím pádem i cenově, pohybuje někde v průměru mezi dnes draženými zvířaty

„To hodnocení komise, ale není úplně směrodatné, protože každý chovatel má svůj pohled a představu o nákupu býka do svého stáda. Když se mu zvíře líbí, tak za něj dá klidně i daleko víc,“ říká Jaroslav Kratochvíl.

Ve výběhu právě skončila dražba posledního jedince z farem VLS. Býk Hrdina udělal dnes „podnikový rekord“ – z vyvolávací ceny 80 tisíc se jeho hodnota vyšplhala na 91 tisíc korun.

Šéf podnikových zemědělců je spokojen, náklady na chov býka se pohybují kolem 50 tisíc korun, zisk je tedy solidní.

„Dříve jsme přes dražby prodali ročně tak dva kusy v průměru, teď se nám daří takto připravit stále více zvířat. Poděkování patří především našim chovatelům ze zemědělské správy Bražec,“ uzavírá ředitel divize zemědělské výroby.

Jan Sotona

BLAHOPŘÁNÍ JUBILANTŮM

Blahopřejeme našim zaměstnancům, kteří se v následujícím období dožívají významného životního jubilea.

Příjmení a jméno

ADÁMEK Petr
ANTOŠOVÁ Iveta
ARCHMANNOVÁ Aneta
BAJGAR Stanislav
BALOUN František
BLAŽEK Zdeněk Mgr.
BRANDEJSKÝ Oldřich
BRÁZDOVÁ Ludmila
BUCKOVÁ Jitka
BURDYCH Karel Ing.
CABEJŠEK Miloš Ing.
CEJZLAR Arnošt
CIGÁNOVÁ Nikola
ČERMÁK Jan
ČERSTVÝ Svatopluk
ČÍZEK Petr
DOHNAL Ivo Ing.
DOLEŽEL Zdeněk
DRÁPELA Ladislav Ing.
DYMÁČEK Roman Ing.
DZIUBOVÁ Ruth
FLEIŠMANN Tomáš
GARAYOVÁ Aneta
GRYGAR Svatopluk
HALUSKA Svatoslav
HÁNA Ladislav
HANOUSEK Pavel DiS.
HARTLOVÁ Iveta
HEŘMÁNKOVÁ Růžena Bc.
HEŘTOVÁ Ivana
HLOUŠEK Jiří
HOLLAS Jaroslav Ing.
HOLLAS ZDENĚK Ing.
HORÁK Jiří Ing.
HORNÍKOVÁ Eva
HOUŠŤ Břetislav
HUBÍK Hubert Ing.
HUŠNEROVÁ Štefania PhDr.
HÝŽA Ondřej Ing.
CHOLEVA Vlastimil
INDRA Luděk Ing.
JANEČKOVÁ Jana
JANOUSEK Václav
JELENOVÁ Lidmila
JENEI Igor
KADLEČEK Jaromír
KAFKA Stanislav
KACHLÍŘ MIROSLAV
KALINA Jaroslav
KAMENICKÁ Lucie
KAŠPAR Zbyněk
KIZEKOVÁ Jana
KLEVAROVÁ ROMANA Bc.
KLÍMA Miloslav
KLUSÁČEK Luboš
KNÍŽOVÁ Dana
KOHOUT Jiří
KOLIÁŠ Miroslav
KOPKOVÁ Lýdie
KORDOVÁ Bohumila
KOŘANOVÁ Zina
KOVAŘÍKOVÁ Jana Ing.
KOVÁŘOVÁ Petra Ing.
KRÁLÍK Hynek
KRATOCHVÍL Jaroslav Ing.
KUBICOVÁ Jaroslava
KUBÍN Jiří
KULICH Martin
KUSÁK Karel
KUŠNÍR Karel
LAHOLÍK Miloslav
LAURICH Karel

Pracovní místo

bezpečnostní pracovník I
uklízeč
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
dřevorubec
lesní dělník
ředitel divize
bezpečnostní pracovník II
technik správy
hlavní inženýr
bezpečnostní pracovník II
domovník
bezpečnostní pracovník II
provozní elektrikář
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
lesní pedagog
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní
vedoucí obchodního oddělení
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
nadlesní
referent spisové služby
lesní
technik DOS, bezpečnostní ředitel
technik správy majetku
ekonom divize
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
uklízeč
lesní pedagog
lesní dělník
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
lesní
bezpečnostní pracovník I
uklízeč
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
technik stravovacího úseku
technik správy majetku
bezpečnostní pracovník I
ředitel divize zemědělské výroby
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I

Příjmení a jméno

LEOPOLD Josef
MACHATÝ Jaroslav
MAREK Jaroslav JUDr.
MAREŠOVÁ Věra
MARUŠKA František
MAŠEK Jiří
MIKESCHOVÁ Zuzana
MINAŘÍKOVÁ Danica
MOCEK Zdeněk Ing.
NEKL Tomáš Ing.
NETOLICKÝ Josef
NIKRMajerová Marie
NIZIOL Lubomír
NOVÁK Jaroslav Ing. Ph.D.

NOVÁK Ladislav
NOVOTNÝ Jaroslav
PAUL Ondřej
PAVLAS Bořivoj
PAVLÍKOVÁ Lucie
PELOUCH Radek
PERNEGROVÁ Renata Ing.
PETR Vladimír Ing.
PETRIČÁKOVÁ Hana
PIRKO Petr
PIVOŇKA Jaroslav
PLNÝ Hynek
POKORNÁ Magdalena
POPOVÁ Dana Ing.
POSPÍŠIL Jan
POUZAROVÁ Michaela
PREKOPOVÁ Eva
PRCHAL Vojtěch
PROCHÁZKOVÁ Petra
PŘIKRYL Vlastislav
RYBÍN Milan
RYBNIKÁR René
RYPEL Aleš
SADÍLEK Petr
SEIDL David
SEMANOVSKÝ Pavel
SCHEINPFLUG Hynek
SKÁCEL Stanislav
SKÁCELOVÁ Milena
SLÁMA Michal
SOJKA Václav
SPURNÝ Rostislav Mgr.
STOČES Petr
STRUPEK Lubomír
STRŽÍNEK Zdeněk Ing.
SVATON Jan
ŠAFARÍKOVÁ Jarmila
ŠARADÍNOVÁ Věra
ŠEBEK Vlastimil
ŠEBELOVÁ Martina
ŠIŠTIKOVÁ Helena
ŠKODOVÁ Gizela
ŠTURSA Libor Ing.
ŠULC Jiří
ŠVECOVÁ Iveta
TICHÁ Vendula
TOMANOVÁ Dagmar
TRIEBE Petr
TŘEŠKA Roman
TURČIN Ladislav
VANIČKOVÁ Monika
VESELKA Vratislav
VÍTEK Bohumír
VÍTEK Jiří
WAJDA Ladislav
ZATLOUKAL Stanislav
ZEDKA František

Pracovní místo

lesní
lesní
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
dřevorubec
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
ekonomický náměstek
nadlesní
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
technik - agronom,
mechanizátor
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
dřevorubec
personalista
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
lesní dělník
personalista
bezpečnostní pracovník II
technik ubytovacího úseku
bezpečnostní pracovník II
správce ICT
všeobecná účetní
bezpečnostní pracovník II
lesní
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
dřevorubec
číšník
dělník s JMP ostatní
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
uklízeč
správce majetku
automechanik
bezpečnostní pracovník I
lesní dělník
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník II
bezpečnostní pracovník I
uklízeč
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník II
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
dispečer MCD
lesní dělník
mzdová účetní
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník II
lesní
vedoucí správy ostrahy a služeb
lesní dělník
bezpečnostní pracovník I
bezpečnostní pracovník I
lesní
bezpečnostní pracovník I
traktorista operátor
bezpečnostní pracovník II



Vítěz soutěže minulého kola – Antonín Buchta – s fotografií „V Brdech“.

Gratulujeme.

Jan Sotona, šéfredaktor

Příspěvek do rubriky „fotosoutěž“ pošlete prosím na e-mail:

jan.sotona@vls.cz



BRDY PO OBŘÍCH JARNÍCH SÍJÍCH

